

ной політики в указанной сфері на: Древняя Русь (IX–XII вв.), период самостоятельных феодальных государств Древней Руси (XII–XIV вв.), Русское (Московское) государство (XV–XVII вв.), Российская империя периода абсолютизма (XVIII – середина XIX в.), Российская империя периода перехода к буржуазной монархии (середина XIX – начало XX в.), буржуазно-демократическая республика (февраль–октябрь 1917 г.) как дореволюционный период; советский период (1917–1991 гг.); период независимой Украины (с 24 августа 1991 года).

Ключевые слова: правовое регулирование, охрана и защита объектов окружающей среды, дореволюционный период, законодательство об охране окружающей среды, негативные факторы.

Summary

Vasilenko L. The history of the formation of public policy and legal in the field of environmental protection of objects of negative factors.

The article analyzes the historical development of public and legal policy in the field of environmental protection of objects of negative factors. The conducted historic distribution of forming historical periods of public policy in the field of environment security into: Ancient Rus (IX–XII); period of the independent feudal states of Ancient Rus (XII–XIV); Russian (Moscow) state (XV–XVII); Russian empire of absolutism period (XVIII – the middle of XIX century); The Russian empire of passing period to the bourgeois monarchy (a middle of XIX – the beginning of XX century); bourgeois-democratic republic (February–October in 1917) as the pre-revolution period; the soviet period (1917–1991); the period of independent Ukraine (from Augusts 24, 1991).

Key words: legal regulation, protection and defense of environmental objects, the pre-revolution period, legislation on environmental protection, the negative factors.

Отримано 25.06.2014

УДК 342.9:321.7:32.019.51

К. В. ЖИДЕЦЬКА

Катерина Вікторівна Жидецька, аспірант Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ПРИПИНЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОДНОТИПНОСТІ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Прагнення досягти комплексної інтеграції в європейське співтовариство, практика українського державотворення, постійне формування нових і модернізація існуючих інститутів громадянського суспільства, публічна активність і небайдужість до якісних змін щодо вимог учасників «майданів», що обумовлені переосмисленням суспільних цінностей, науковими дискусіями щодо політико-правового життя, неоднотипною судовою практикою у забезпеченні дотримання судами європейських стандартів судочинства у захисті публічних прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб потребують розробок науки адміністративного права.

Судові рішення спрямовані на різні аудиторії: сторони, адвокати, суд вищої інстанції, інші судді, які мають особливий інтерес, ЗМІ, загальна публіка – цей список далеко невичерпний. У деяких важливих питаннях різна аудиторія шукає певні відмінності в різних судових рішеннях. Вочевидь, кожна зі сторін сподівається на сприятливе для себе рішення (однак, принаймні одна із них залишається незадоволеною)¹.

Про необхідність активізації участі громадськості в забезпеченні правопорядку в державі та необхідність просвітницької діяльності, спрямованої на формування негативного ставлення до протиправних діянь задля організації профілактики правопорушень йдеться у розпорядженні КМУ від 30.11.2011 № 1209-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року»², де констатується: поряд із зменшенням кількості вчинених злочинів середньої тяжкості, тяжких та особливо тяжких злочинів спостерігається тенденція до збільшення кількості правопорушень у сфері економіки.

Захист суверенітету та територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу (ст. 17 Конституції України). Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань (ст. 34 Конституції України). Кожний громадянин має право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, що не є державною або іншою захищеною законом таємницею (ст. 32 Конституції України)³. Конституція України (ст. 36) гарантує право громадян на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення та захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Необхідність захисту особистого інтересу щодо здійснення громадського контролю передбачено ст. 18 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», де встановлено механізм участі громадськості у заходах щодо запобігання і протидії корупції, зокрема, надано право об'єднанням громадян, їх членам або уповноваженим представникам, а також окремим громадянам повідомляти про виявлені факти вчинення корупційних правопорушень спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, іншим органам, зазначеним у ст. 5 цього Закону, запитувати та одержувати від органів державної влади та органів місцевого самоврядування в обсягах та порядку, не заборонених законом, інформацію про діяльність щодо запобігання і протидії корупції; проводити заходи щодо інформування населення з питань запобігання і протидії корупції; здійснювати громадський контроль за виконанням законів у сфері запобігання і протидії корупції, з використанням при цьому таких форм контролю, що не суперечать законодавству тощо⁴.

Адмін'юрисдикція є публічною, адмінсуди інколи вирішують долю держави. Що стосується адмінсудів, то більш ніж 70 % спорів, у яких відповідачем є держава, задоволені. Це говорить про те, що суд виконує своє завдання. Наприклад, у Німеччині з 10 справ «громадянин проти держави» людина виграє одну, а у нас – 7–8. І ми кажемо, що суд корумпований, не такий, як в інших країнах? Уявляєте, у 8 випадках із 10 рішень, дія чи бездіяльність держорганів визнається в Україні протиправною. То в Європі все в порядку, а в нас – ні?⁵.

В одному із рішень суду зазначено: виявлення громадянином під час здійснення громадського контролю фактів вчинення корупційних правопорушень не свідчить про безпосереднє порушення його суб'єктивних прав та не породжує для нього і права на захист, тобто права на звернення із адміністративним позовом (реєстр. № 40175012; ухвала ВАСУ від 14.08.2014 у справі 220/617/13-а)⁶. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) оприлюднив рішення у справі «Видавничий дім «АксельШпрінгер» проти Німеччини щодо порушення ст.10 Конвенції про захист прав і основоположних свобод (право на свободу вираження поглядів у частині права на оприлюднення інформації): свобода вираження думок є однією з головних основ демократичного суспільства та однією з основних умов його прогресу і окремої самореалізації для кожного, вказавши: водночас як приватна особа, невідома для громадськості, може вимагати особливого захисту свого права на приватне життя, то публічних осіб така норма не стосується⁷.

Національна безпека – захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у різних сферах⁸. Цивільний контроль як комплекс здійснюваних відповідно до Конституції і законів України правових, організаційних, інформаційних заходів для забезпечення неухильного дотримання законності й відкритості в діяльності всіх складових частин Воєнної організації та правоохоронних органів держави, сприяння їхній ефективній діяльності і виконанню покладених на них функцій, зміцненню державної та військової дисципліни. Цивільний контроль має забезпечувати, зокрема: урахування громадської думки, пропозицій громадян та громадських організацій при обговоренні й ухваленні рішень у сфері оборони, національної безпеки, зміцнення громадського порядку і законності⁹. Консультації з громадськістю проводяться з метою залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання можливості для їх вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості в діяльності цих органів. Проведення консультацій з громадськістю повинно також сприяти налагодженню системного діалогу органів виконавчої влади і громадськості¹⁰. Основними завданнями спостережних комісій є: організація та здійснення громадського контролю за дотриманням прав, основних свобод і законних інтересів осіб¹¹.

Українська Гельсінська спілка з прав людини – Всеукраїнська асоціація громадських правозахисних організацій має на меті сприяння практичному виконанню гуманітарних статей Заключного акту Гельсінської наради з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) 1975 року, інших прийнятих на його розвиток міжнародних правових документів, створення системи громадського моніторингу за виконаннями програми державою, а також усіх інших зобов'язань України в сфері прав людини та основних свобод¹². Всеукраїнська освітня програма «Розуміємо права людини» реалізується за підтримки Норвезького Гельсінського Комітету, Міжнародного фонду «Відродження» та Української Гельсінської Спілки з прав людини і має на меті формування культури прав людини у різних соціальних та професійних груп¹³.

Метою даної статті є здійснення аналізу судової практики щодо припинення юридичної особи – громадської організації у межах здійснення громадського контролю за дотриманням гарантії справедливого правосуддя задля інформування громадськості про заходи із забезпечення правопорядку у суспільстві та відновлення довіри до судової влади з підготовкою пропозицій для удосконалення судочинства та діяльності публічної адміністрації.

В аналітичній записці відділу глобалістики та безпекових стратегій НІСД визначено: громадська думка щодо діяльності правоохоронних органів є відображенням у масовій свідомості оціночних суджень, міркувань і поглядів на ряд соціально важливих проблем, що впливає на формування ціннісних орієнтирів суспільства¹⁴. Громадськими активістами і правниками здійснюється публічне документування порушень прав людини у вигляді створення «Чорної Книги порушень прав людини в Україні»¹⁵, встановлено порушення права на об'єднання в Україні у Рішенні Європейського Суду з прав людини у справі «Корецький та інші проти України». Досліджено такими експертами, як Т. Яцків, В. В. Петренко, Л. В. Омельчук застосування законодавства про громадські організації в Україні: результати аналізу судової практики з виявленням проблем, що стосуються принципів нормотворчості та підходів щодо законодавства про громадські організації; окремих питань створення та діяльності організацій¹⁶.

Відомий механізм державної реєстрації припинення юридичної особи у зв'язку з ліквідацією за принципом мовчазної згоди. Звертається увага, що у випадках пред'явлення до суду позовів про скасування державної реєстрації та ліквідації суб'єкта господарювання строки позовної давності для адміністративно-господарських санкцій, можуть бути застосовані виключно у випадках, коли підставою позову є здійснення суб'єктом господарювання діяльності, що суперечить закону, статутним документам¹⁷.

Юридична особа визнається такою, що припинила свою діяльність, з дня внесення до Єдиного державного реєстру запису про її припинення. Обставинами, що зумовлюють припинення діяльності юридичної особи, можуть бути: досягнення поставлених цілей, закінчення певного строку, на який було розраховано діяльність юридичної особи, виявлені порушення.

Вимоги щодо відміни державної реєстрації припинення та підготовки документів до скасування державної реєстрації (постанова від 6.03.2012 № 21-24a12); про визнання неправомірним запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (постанови № 21-281a12, № 21-281a12) досліджено Верховним Судом України (ВСУ): скасування державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності є одним із заходів, спрямованих на запобігання порушенню податкового законодавства або його припиненню, а не засобом забезпечення обліку платників податків.

Відповідно до ст. 50 Кодексу адміністративного судочинства України (КАСУ) суб'єкт владних повноважень може звернутися з позовом про тимчасову заборону (зупинення) окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян; про примусовий розпуск (ліквідацію) об'єднання громадян; про примусове видворення іноземця чи особи без громадянства з України; про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання (збори, мітинги, походи, демонстрації тощо); в інших випадках, встановлених законом¹⁸. Перелік підстав для звернення суб'єкта владних повноважень до суду дає можливість дійти висновку, що останній повинен мати достатні адміністративні можливості для здійснення завдань та функцій, і лише у випадках, коли Конституцією чи законами України встановлені судові обмеження його діяльності, він звертається до суду з позовом по суті для отримання судового дозволу. Такі звернення мають бути зумовлені необхідністю виконання покладених на них завдань і функцій, а використовувати свої повноваження вони можуть лише з метою, з якою це повноваження надане. ДПА України скеровано (30.07.2010 № 15371/7/10-3017) методичні рекомендації щодо взаємодії (орієнтовний алгоритму дій) органів державної податкової служби при скасуванні державної реєстрації суб'єктів господарювання, анулюванні свідоцтва платника ПДВ (у т. ч. через процедуру банкрутства та/або скасування державної реєстрації)¹⁹.

Вчений А. В. Красовська сформулювала поняття позову суб'єкта владних повноважень про припинення юридичних осіб як вимоги компетентного державного органу у випадках, передбачених законом, припинити юридичну особу, яка вчинила правопорушення, з метою припинення правопорушень та запобігання їх вчиненню в майбутньому. Примусова ліквідація юридичної особи за позовом державного органу – це публічно-правова санкція за правопорушення, довівши, що усі справи про припинення юридичних осіб за позовом суб'єкта владних повноважень стосуються прав, інтересів та обов'язків третіх осіб, а тому ця категорія справ не може розглядатися у порядку скороченого провадження. Авторем наголошено, що підставою адміністративного позову про припинення юридичної особи є правопорушення, що становить загрозу для держави, суспільства, людей та не може бути усунуто менш суворими заходами впливу. Порушення може бути підставою припинення юридичної особи, якщо: воно виявлене і доведено відповідними засобами доказування; не усунуто на час звернення до суду і не може бути усунуто під час розгляду справи; зберігаються негативні наслідки цього порушення, зокрема порушуються публічні інтереси; публічні інтереси не можуть бути захищені застосуванням інших санкцій²⁰.

Порядок державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, а також порядок припинення особи і внесення змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (ЄДР), регулюється Законом «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 р. № 755-IV з наступними змінами та доповненнями (Закон № 755)²¹. Також порядок реєстрації і припинення юридичних осіб регулюється Податковим, Цивільним, Господарським кодексами України та Законом України від 22.03.2012 № 4572-VI «Про громадські об'єднання» (Закон № 4572)²².

За заданими параметрами пошуку «про припинення юридичної особи» щодо судової інстанції – ВАСУ знайдено більше 10800 документів в Єдиному державному реєстрі судових рішень. За результатами аналізу розгляду справ про припинення юридичної особи – громадської організації з використанням рішень, наявних у реєстрі, можна дійти висновку про відсутність однотипності судової практики як у різних регіонах так і у правових позиціях різних колегій ВАСУ з огляду на таке.

Орган податкової служби, звернувшись у липні 2012 р. до суду з адміністративним позовом до ГО «Рада громадського самоврядування четвертого мікрорайону м. Іллічівська» у зв'язку із не поданими деклараціями, відомостями та іншими документами, пов'язані з обчисленням і сплатою податків і зборів (обов'язкових платежів), просив припинити юридичну особу. Постановою суду від 18.09.2012 року, залишеною без змін ухвалою від 19.03.2013 року, у задоволенні адміністративного позову відмовлено. Оскільки ДПІ не є легалізуючим органом, не має повноважень щодо припинення громадської організації, колегія суддів касаційної інстанції погодилась з висновками судів попередніх інстанцій про те, що позовні вимоги податкового органу не обґрунтовані, не відповідають вимогам чинного законодавства, у зв'язку з чим не належать до задоволення повністю – посилання податкового органу на пп. 20.1.12 п. 20.1 ст. 20 ПК України (Кодекс № 2755) як

на підставу для звернення до суду є безпідставними, оскільки зазначений пункт передбачає право податкового органу на звернення до суду з вимогами про припинення юридичної особи у випадках, встановлених законом²³. Проте ні Закон № 755, а так само, Закон № 4572 не передбачають таких випадків. (реєстр. № 37940699 ухвала суду від 26.03.2014 у справі № 1570/4684/2012 – К/800/26203/13). Колегія судів ВАСУ (К/9991/26108/11-с) (р. № 38442654, ухвала суду від 10.04.2014) погоджується з висновком судів попередніх інстанцій щодо відсутності підстав для задоволення позову, оскільки відповідач є громадською організацією, а не суб'єктом підприємницької діяльності, що припинення діяльності об'єднання громадян шляхом його примусового розпуску (ліквідації) передбачено як спеціальна санкція за порушення вичерпного переліку норм, яка, до того ж, має застосовуватися судом за поданням чітко визначеного кола осіб легалізуючого органу або прокурора.

ВАСУ (реєстр. № 39508256, ухвала від 12.06.2014 № 2а/1770/4946/11 – К/9991/22292/12) постановою суду від 14.12.2011, що залишена без змін ухвалою від 22.02.2012, у задоволенні позову відмовлено. У касаційній скарзі позивач просить скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанцій про відмову у задоволенні позову та прийняти нове рішення, яким позов задовольнити, посилаючись на порушення судами норм матеріального та процесуального права. За даними податкового обліку відповідач протягом тривалого часу (більше одного року) не подає до податкового органу податкових декларацій та інших документів фінансової звітності. Касаційну скаргу податкової інспекції відхилено. Постанову суду від 14.12.2011 та ухвалу суду від 22.02.2012 залишено без змін, з огляду на таке.

Відповідно до п. 1 ст. 3 Закону № 755 дія цього Закону поширюється на державну реєстрацію всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, а також фізичних осіб – підприємців, у п. 2 цієї ж статті зазначається, що законом можуть бути встановлені особливості державної реєстрації об'єднань громадян (у тому числі професійних спілок), благодійних організацій, політичних партій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, асоціацій органів місцевого самоврядування, банків, торгово-промислових палат, фінансових установ (у тому числі кредитних спілок), бірж, а також інших установ та організацій. Згідно п. 1 ст. 4 Закону № 755 державна реєстрація це засвідчення факту створення або припинення юридичної особи шляхом внесення відповідних записів до ЄДР.

Однією з підстав для постановлення судового рішення щодо припинення юридичної особи, що не пов'язано з банкрутством юридичної особи, на основі норм п. 2 ст. 38 Закону № 755 є неподання протягом року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону. Закон № 4572 є спеціальним законом по відношенню до Закону № 755, що регулює порядок створення діяльності, припинення діяльності об'єднань громадян, їх права та обов'язки, відповідальність за порушення встановлених для цих об'єднань норм та правил і його норми доповнюють норми загального закону, а в разі розбіжностей мають вищу юридичну силу, та підлягають застосуванню.

Згідно із ст. 1, ст. 3 Закону № 4572 об'єднання громадян є добровільне громадське формування, створене на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод. Об'єднання громадян, незалежно від назви (рух, конгрес, асоціація, фонд, спілка тощо) відповідно до цього Закону визнається політичною партією або громадською організацією. Відповідно до ст. 3 Закону № 4572 громадською організацією є об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів, п. 4 ст. 14 зазначено, що легалізацію громадської організації здійснює Міністерство юстиції України, місцевими органами державної виконавчої влади, виконавчими комітетами міських рад. Пунктом 3 ст. 24 Закону № 4572 передбачено, що об'єднання громадян, створені ними установи та організації зобов'язані вести оперативний та бухгалтерський облік, статистичну звітність, зареєструватись в органах державної податкової інспекції та вносити до бюджету платежі у порядку і розмірах, передбачених законодавством.

Статтею 26 Закону № 4572 передбачено порядок здійснення фінансового контролю, таким чином об'єднання громадян у встановленому порядку подають фінансовим органам декларації про свої доходи та витрати. Згідно із ст. 19 Закону № 4572 припинення діяльності об'єднання громадян може бути проведено шляхом його реорганізації або ліквідації (саморозпуску, примусового розпуску). Ліквідація об'єднання громадян здійснюється на підставі статуту або рішення суду.

Статтею 32 Закону № 4572 визначено порядок примусового розпуску (ліквідації) об'єднання громадян, вичерпний перелік випадків, коли до об'єднання громадян застосовується даний вид стягнення, а також органи, яким надано право ініціювати примусовий розпуск (ліквідацію) об'єднання громадян. Так за поданням легалізуючого органу або прокурора рішенням суду об'єднання громадян примусово розпускається (ліквідується) у випадках: 1) вчинення дій, передбачених ст. 4 Закону № 4572; 2) систематичного або грубого порушення вимог ст. 22 цього Закону; 3) продовження протиправної діяльності після накладення стягнень, передбачених цим Законом; 4) зменшення кількості членів політичної партії до числа, коли вона не визнається як така. Як зазначено судом, аналіз викладеного дає підстави для висновку суду про те, що при поданні позову позивачем не враховано особливостей щодо підстав та порядку припинення юридичної особи – громадської організації, якою є відповідач, встановлених Законом № 4572, що у даному випадку є спеціальною нормою в порівнянні з Законом № 755 та що в силу приписів ст. 32 Закону № 4572 ініціатором ліквідації юридичної особи – громадської організації може бути лише легалізуючий орган або прокурор. Податковим органам чинним законодавством не надано повноважень для звернення про припинення юридичної особи, яка є благодійною організацією.

Проте, є також інша позиція ВАСУ (К/9991/5204/11): постановою суду від 22.02.2010, залишеною без змін ухвалою від 13.01.2011, у позові відмовлено з тих підстав, що Законом № 4572 не передбачено припинення діяльності громадської організації, у тому числі й організації партії, у зв'язку з неподанням протягом року звітності до контролюючого органу, а тому у податкового органу відсутні підстави для прийняття рішення щодо припинення юридичної особи внаслідок неподання протягом року документів фінансової звітності відповідно до Закону № 755. В обґрунтування касаційних вимог скаржник – податкова служба зазначає, що чинним законодавством передбачено обов'язок юридичних осіб, створених відповідно до Закону № 4572, подавати до податкового органу звітність. Невиконання ж цього обов'язку, як наголошує орган податкової служби, є підставою для ліквідації цих осіб за рішенням суду відповідно до ст. 38 Закону № 755. ВАСУ вирішено: касаційну скаргу податкової інспекції задовольнити. Постанову від 22.02.2010 та ухвалу від 13.01.2011 у справі № 2а-15110/10/2670 скасувати та прийняти нову постанову: позовні вимоги податкової інспекції задовольнити: припинити юридичну особу – районну організацію «Слов'янська партія» (реєстр. № 39720909; постанова від 24.06.2014 у справі № 2а-15110/10/2670), з огляду на таке.

Відповідно до ч. 1 ст. 3 Закону № 755 дія цього Закону поширюється на державну реєстрацію всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, а також фізичних осіб – підприємців. Частина друга цієї норми містить застереження про можливість встановлення законом особливостей державної реєстрації об'єднань громадян (у тому числі професійних спілок), благодійних організацій, політичних партій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, асоціацій органів місцевого самоврядування, банків, торгово-промислових палат, фінансових установ (у тому числі кредитних спілок), бірж, а також інших установ та організацій. Відповідно до ст. 14 Закону № 4572 у випадку реєстрації об'єднання громадян набуває статусу юридичної особи. У подальшому, з метою приведення законодавчих актів України у відповідність із вимогами Закону № 755 Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення єдиної системи державної реєстрації юридичних осіб» ч. 2 ст. 14 Закону № 4572 доповнено новим реченням, та відповідно до цієї норми у випадку реєстрації об'єднання громадян набуває статусу юридичної особи. Дані реєстрації включаються до ЄДР шляхом внесення відповідного запису в порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб. З огляду на викладене, норми Закону № 755 є загальними відносно спеціальних норм Закону № 4572, що регулюють питання реєстрації об'єднання громадян, їх ліквідації і не суперечать загальним нормам. А відтак підстави припинення юридичної особи, визначені ст. 38 Закону № 755 є незалежними від випадків припинення діяльності об'єднань громадян, партій визначених ст. 19 Закону № 4572, ст. 23 Закону України «Про політичні партії в Україні» чи примусового розпуску (ліквідації, заборони) об'єднань відповідно до ст. 32 Закону № 4572 та ст. 21 Закону України «Про політичні партії в Україні», що додатково передбачені для осіб, що підпадають під дію зазначеного Закону.

В іншій справі суд касаційної інстанції (реєстр. № 40175047 ухвала від 12.08.2014 у справі № 821/2671/13-а – К/800/43825/14) дійшов висновку про відмову у відкритті касаційного провадження, оскільки із змісту касаційної скарги та оскаржуваних судових рішень не вбачається порушення судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального та процесуального права, а викладені у касаційній скарзі доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи.

Натомість (за схожих обставин) ВАСУ (реєстр. № 40310485 ухвала від 21.07.2014 у справі № 2270/14633/11 – К/9991/39374/12) зазначає: суди попередніх інстанцій, відмовляючи у задоволенні позовних вимог, виходять з того, що у даному випадку податковою службою – позивачем заявлено позов до об'єднання громадян, яке створене на підставі Закону № 4572, та яке за організаційно-правовою формою є громадською організацією, тоді як визначені позивачем правові підстави, не надають податковому органу права на звернення із позовом про припинення юридичної особи – громадської організації. ВАСУ (реєстр. № 38796024; ухвала суду від 09.04.2014 у справі К/9991/12654/11 № 2а-14643/09/11/0170) зазначено: постановою від 18.02.2010, залишеною без змін ухвалою від 25.01.2011, у задоволенні позовних вимог податкової інспекції до Кримської республіканської організації Всеукраїнської професійної спілки «Столиця – Регіони» про припинення юридичної особи – відмовлено. Відмовляючи у задоволенні позовних вимог суд першої інстанції, з яким погодився суд апеляційної інстанції, виходив з того, що відповідачу не надано права звертатися до суду із позовами про скасування державної реєстрації громадських організацій. Справу направлено на новий розгляд до суду першої інстанції, зважаючи на таке.

Відповідно до положень ч. 2 ст. 14 Закону № 4572 у випадку реєстрації об'єднання громадян набуває статусу юридичної особи. Дані реєстрації включаються до ЄДР шляхом внесення відповідного запису в порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб. З огляду на викладене, норми Закону № 755 є загальними відносно спеціальних норм Закону № 4572, що регулюють питання реєстрації об'єднання громадян, їх ліквідації і не суперечать загальним нормам. У зв'язку з цим залежно від підстав припинення об'єднання громадян застосуванню підлягають відповідно норми Закону № 755 чи Закону № 4572.

Так, згідно п.п. 20.1.12 п. 20.1 ст. 20 Кодексу № 2755 органи державної податкової служби мають право звернутися до суду щодо припинення юридичної особи та підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця про визнання недійсними установчих (засновницьких) документів суб'єктів господарювання. Відповідно до п. 67.2 п. 67 Кодексу № 2755 органи державної податкової служби в установленому законом порядку мають право звертатися до суду про винесення судового рішення щодо припинення юридичних осіб або підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців.

Відповідно до ч. 2 ст. 38 Закону № 755 підставами для постановлення судового рішення щодо припинення юридичної особи, що не пов'язано з банкрутством юридичної особи, є визнання недійсним запису про проведення державної реєстрації через порушення закону, допущені при створенні юридичної особи, які не можна усунути; провадження нею діяльності, що суперечить установчим документам, або такої, що заборонена законом; невідповідність мінімального розміру статутного фонду юридичної особи вимогам закону; неподання протягом року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону; наявність в ЄДР запису про відсутність юридичної особи за вказаним її місцезнаходженням. Компетенція органів державної податкової служби поширюється на відносини у сфері оподаткування. Відтак, органи державної податкової служби можуть звертатися до суду, зокрема, з позовом про ухвалення судового рішення щодо припинення юридичних осіб або підприємницької діяльності фізичних осіб-підприємців у випадках коли податкові органи діють на реалізацію своєї владної компетенції. Правовий аналіз наведених законодавчих положень у їх сукупності свідчить на користь висновку, що органи податкової служби наділені правом звернення до суду з позовом про припинення об'єднання громадян, яке у розумінні абз. 2 ст. 1 Закону № 4572 відповідно до цього Закону визнається політичною партією або громадською організацією, за неподання протягом року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону. Однак, суди попередніх інстанцій розглядаючи справу, не надали належної правової оцінки доводам податкового органу про те, що відповідач в порушення п. 49.1, п. 49.2 ст. 49, п.п. 78.1.2 п. 78.1 ст. 78 Кодексу № 2755 звітність до податкового органу не подає більше дванадцяти послідовних місяців з моменту реєстрації, і ВАСУ справу скеровано на новий розгляд.

Стаття 6 ГК України передбачає заборону незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини. Ставлення службової особи до наслідків вчинюваних нею дій можливе як умисне, так і необережне. Порушення права пов'язано з позбавленням його володільця можливості здійснити (реалізувати) своє право повністю або частково. При оспорованні або невизнанні права виникає невизначеність у праві, викликане поведінкою іншої особи. Відповідно до ст. 55 Господарського кодексу України (надалі – Кодекс № 436) суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність. Суб'єктами господарювання є: господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку.

За змістом статті 42 ГК ознакою підприємництва законодавцем визначено таку самостійну, ініціативну, систематичну, на власний розсуд господарську діяльність суб'єктів господарювання, що має на меті досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. Кодексом № 436 (ст. 19) встановлено обов'язок усіх суб'єктів господарювання здійснювати первинний (оперативний) та бухгалтерський облік результатів своєї роботи, а також надавати відповідно до вимог закону фінансову звітність та статистичну інформацію щодо своєї господарської діяльності, інші дані, визначені законом.

Відповідно до пп. 3 п. 1 ст. 16 Кодексу № 2755 платник податків зобов'язаний подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів.

Відповідно до п. 110.1 ст. 110 Кодексу № 2755 платники податків, податкові агенти та/або їх посадові особи несуть відповідальність у разі вчинення порушень, визначених законами з питань оподаткування та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Відповідальність за неподання або несвоєчасне подання податкової звітності передбачено п. 120.1 ст. 120 Кодексу № 2755, зокрема, неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати та сплачувати податки, збори податкових декларацій (розрахунків), – тягнуть за собою накладення штрафу у сумі 170 гривень, за кожне таке неподання або несвоєчасне подання. Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу у сумі 1020 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання. Загальність оподаткування (п. 4.1.1.ст. 4 Кодексу № 2755) – кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом, законами з питань оподаткування та митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями цього Кодексу. Цей принцип базується на ст. 67 Конституції України закріплено принциповий підхід до імперативних засад регулювання відносин оподаткування, що забезпечують податковий обов'язок.

У рішенні від 2.11.2004 № 15-рп/2004 Конституційний Суд України зазначив, що верховенство права – це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, що за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо²⁵. Правопорядок – це стан упорядкованості суспільних відносин, заснований на праві і законності. Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. За приписами пп. 37 п. 1 ст. 20, п. 67.2 ст. 67 Кодексу № 2755 контролюючі органи мають право у випадках, встановлених законом, звертатися до суду щодо припинення юридичної особи.

Об'єднання громадян за змістом підпункту 3.4.7 пункту 3.4 Державного класифікатора України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004» є однією з організаційно-правових форм господарювання в Україні²⁶. Відповідно до ч. 1 ст. 238 Кодексу № 436-IV за порушення встанов-

лених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності до суб'єктів господарювання можуть бути застосовані уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування адміністративно-господарські санкції, тобто заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення правопорушення суб'єкта господарювання та ліквідацію його наслідків.

Частиною 1 ст. 33 Закону № 755 передбачено, що юридична особа припиняється в результаті передання всього свого майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам- правонаступникам у результаті злиття, приєднання, поділу, перетворення (реорганізації) або в результаті ліквідації за рішенням, прийнятим засновниками (учасниками) юридичної особи або уповноваженим ними органом, за судовим рішенням або за рішенням державного органу, прийнятим у випадках, передбачених законом. За змістом вказаної статті поняття «припинення юридичної особи» узгоджується з поняттям «скасування державної реєстрації юридичної особи», передбаченим ст. 59 Кодексу № 436.

Згідно зі ст. 247 Кодексу № 436 у разі здійснення суб'єктом господарювання діяльності, що суперечить закону чи установчим документам, до нього може бути застосовано адміністративно-господарську санкцію у вигляді скасування державної реєстрації цього суб'єкта та його ліквідації. Скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання провадиться за рішенням суду.

Громадське об'єднання може бути заборонено судом за позовом уповноваженого органу з питань реєстрації у разі виявлення ознак порушення громадським об'єднанням вимог ст.ст. 36, 37 Конституції України, ст. 4 цього Закону. Заборона громадського об'єднання має наслідком припинення його діяльності у порядку, встановленому цим Законом, та виключення з Реєстру громадських об'єднань (ст. 28 Закону № 4572).

За ст. 11 Конвенції (ЄКПЛ) кожен має право на свободу об'єднання з іншими особами, включаючи право створювати профспілки та вступати до них для захисту своїх інтересів. Здійснення цих прав не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними у демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб²⁷. Ця стаття не перешкоджає запровадженню законних обмежень на здійснення цих прав особами, що входять до складу збройних сил, поліції чи адміністративних органів держави.

У рішенні від 1.04.2008 № 4-рп/2008 Конституційний Суд України наголосив, що неухильне додержання органами законодавчої, виконавчої та судової влади Конституції та законів України забезпечує реалізацію принципу поділу влади і є запорукою їх єдності, важливою передумовою стабільності, підтримання громадського миру і злагодності в державі. Втручання суб'єктів публічної адміністрації становитиме порушення ст. 11 Конвенції, якщо воно не «встановлено законом», не переслідує одну або кілька легітимних цілей, зазначених у пункті 2 ст. 11 ЄКПЛ та не є «необхідним у демократичному суспільстві» для досягнення такої цілі або цілей²⁸.

ЄСПЛ у справі «Веренцов проти України» повторює (п. 52), що вислів «встановлено законом» у ст. 11 ЄКПЛ вимагає не лише того, щоб оскаржуваний захід мав певне підґрунтя у національному законодавстві; він також стосується якості закону, про який йдеться. Закон має бути доступним для зацікавлених осіб та сформульованим з достатньою точністю для того, щоб надати їм можливість регулювати свою поведінку аби бути здатними – за потреби, за відповідної консультації – передбачити тією мірою, що є розумною за відповідних обставин, наслідки, що може потягнути за собою його дія (рішення у справах «Газета "TheSundayTimes" проти Сполученого Королівства (№ 1)» від 26 квітня 1979 року, п. 49; «Реквені проти Угорщини», заява № 25390/94, п. 34, 1999І; «Ротару проти Румунії», заява № 28341/95, п. 55, 2000; «Маестрі проти Італії», заява № 39748/98, п. 30, 2004).

Способи припинення діяльності громадського об'єднання визначено у ст. 25 Закону № 4572, що здійснюється: 1) за рішенням громадського об'єднання, прийнятим вищим органом управління громадського об'єднання, шляхом саморозпуску або реорганізації шляхом приєднання до іншого громадського об'єднання такого самого статусу; 2) за рішенням суду про заборону (примусовий розпуск) громадського об'єднання.

Враховуючи право органів державної податкової служби звертатися до суду про припинення юридичної особи, необхідно зазначити, що такий спосіб припинення як заборона або примусовий розпуск громадського об'єднання не визначений Кодексом № 2755, позивач – податковий орган не є органом з реєстрації громадського об'єднання. Зокрема у рішенні щодо припинення шляхом заборони (примусового розпуску) юридичної особи – осередку всеукраїнської громадської організації, суд враховуючи те, що строки застосування санкцій за неподання звітності були актуальними, а спосіб припинення осередку громадської організації не відповідає повноваженням позивача, вважав позовні вимоги не обґрунтованими та такими, що не належить задовольняти (реєстр. № 37574516; постанова від 28.02.2014 у справі № 823/244/14).

Указом Президента України від 06.04.2011 № 395/2011 «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» Мін'юст України є головним органом у системі центральних органів з питань державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, з питань реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів, друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності²⁹. Основними завданнями Мін'юсту (постанова КМУ від 2.07.2014 № 228) є: забезпечення формування та реалізація державної правової політики; експертне забезпечення правосуддя; забезпечення формування та реалізація державної політики з питань реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, громадських спілок, інших громадських формувань³⁰.

Як відомо, раціональне використання бюджетних коштів, фінансова дисципліна, облікова політика мають важливе значення для національної безпеки і громадського порядку (стягнення санкцій, ведення

реєстрів), так само як ефективний громадський контроль та відповідне реагування на зловживання правом суб'єктами публічної адміністрації, зокрема у незастосуванні санкцій за неподання звітності і, як наслідок, зменшення формування доходів бюджету, обмеження публічного суспільного інтересу.

Можна запропонувати наступні висновки і пропозиції: актуально і доцільно з метою забезпечення законності як необхідний захід у демократичному суспільстві Міністру та органам прокуратури здійснити перевірку правомірності підготовки позовів про припинення юридичної особи – громадської організації і застосування та/або не застосування санкцій за неподання фінансової / податкової звітності у контексті належності і добросовісності дій у здійсненні податкового контролю та забезпеченні фінансової дисципліни; забезпечити координацію між органами влади у позовній роботі щодо припинення, примусового розпуску громадських організацій, у т.ч. із залученням зацікавлених осіб як учасників процесу; здійснити узагальнення судової практики щодо розгляду справ про припинення особи, оприлюднивши інформацію для відома громадськості.

Розпорядженням КМУ від 18.10.2004 № 759-р «Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації» передбачено здійснити заходи щодо запровадження електронної системи «Електронна громадська приймальня»³¹. З урахуванням потреби в оперативному реагуванні на факти порушень і виявлених громадським контролем недоліків (зловживань) з боку суб'єктів публічної адміністрації доцільно запровадити рубрику «Електронна громадська приймальня» на усіх офіційних сайтах органів влади.

Переконані, що здійснення узагальнення судової практики як ВСУ, так і ВАСУ щодо розгляду справ про припинення особи, з огляду на даний матеріал як форму інформування та спосіб громадського контролю, що сприятиме зворотному впливу задля забезпечення належного судочинства, формуванню однотипності судової практики, подальшому обговоренню проблемних питань практики правозастосування і забезпечить законність у діяльності суб'єктів публічної адміністрації.

¹ Написання судових рішень: посібник для суддів / Акад. суддів України. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 80 с. – С.13.

² Розпорядження КМ України від 30.11.2011 № 1209-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року» / [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1209-2011-%D1%80>

³ Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

⁴ Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 № 3206-VI / [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>

⁵ *Бойко М.* Огляд ЗМІ: Заступник голови ВАСУ М. Смокович: «Мені завжди щастило на добрих та порядних людей, які відіграли ключову роль у моїй професії» / [Електронне джерело] / «Закон і бізнес» №32-33 (1174-1175) 09.08–22.08.2014 / Режим доступу: http://www.vasu.gov.ua/ua/news_vasu.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=3483

⁶ Єдиний державний реєстр судових рішень / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

⁷ Пошукова система рішень Європейського суду з прав людини „HUDOC” [Електронне джерело]. – Режим доступу: [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{)

⁸ Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-15>

⁹ Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» від 19.06.2003 № 975-IV / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/975-15>

¹⁰ Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2004 р. № 1378 «Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1378-2004-%D0%BF>

¹¹ Постанова Кабінету Міністрів України № 429 від 01.04.2004 р. «Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах» / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-%D0%BF>

¹² Українська Гельсінська спілка з прав людини – Всеукраїнська асоціація громадських правозахисних організацій / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://www.helsinki.org.ua/>

¹³ Всеукраїнська освітня програма «Розуміємо права людини» / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://edu.helsinki.org.ua/about/partners/ukra-nska-gels-nkska-sp-lka-z-prav-lyudini>

¹⁴ *Черненко Т.* Громадська думка як чинник ефективності діяльності правоохоронних органів в Україні / Аналітична записка відділу глобалістики та безпекових стратегій НІСД // [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/468/>

¹⁵ Чорна Книга порушень прав людини в Україні / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://humanrightsua.org/commission/>

¹⁶ *Петренко В. В., Омельчук Л. В.* Громадський контроль за діяльністю органів внутрішніх справ як засіб забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://www.law-property.in.ua/articles/featured-articles/243-2014-05-15-15-00-13.html>

¹⁷ *Пелипенко О.* Деякі питання припинення юридичної особи на підставі судового рішення, що не пов'язане з банкрутством юридичної особи / [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://www.ilf-ua.com/ua/publications/articles/deyaki_pytannya_igrupovennya_yurosoby/

¹⁸ Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

¹⁹ Методичні рекомендації щодо взаємодії (орієнтовного алгоритму дій) органів державної податкової служби при скасуванні державної реєстрації суб'єктів господарювання, анулюванні свідоцтва платника ПДВ (у т.ч. через процедуру

банкрутства та/або скасування державної реєстрації) / [Електронне джерело] .– Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/1043-15371.html>

²⁰ *Красовська А.В.* Особливості адміністративного судочинства у справах про припинення юридичних осіб за позовами суб'єктів владних повноважень. – Львів, 2012. / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://mydisser.com.ua/catalog/view/13487.html>

²¹ Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 р. № 755-IV / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

²² Законом України від 22.03.2012 №4572-VI «Про громадські об'єднання» / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

²³ Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

²⁴ Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

²⁵ Рішення Конституційного Суду України від 2 листопада 2004 року №15-рп/2004 / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04>

²⁶ Державний класифікатор України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004», затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 травня 2004 року № 97 / [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/konsult_centr/11_kopfg.htm

²⁷ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 / [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

²⁸ Рішення Конституційного Суду України від 1.04.2008 № 4-рп/2008 / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-08>

²⁹ Указ Президента України від 06.04.2011 № 395/2011 «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/395/2011>

³⁰ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» від 02.07.2014 р. № 228 / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

³¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2004 № 759-р «Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації» / [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/759-2004-%D1%80>

Резюме

***Жидецька К. В.* До питання про здійснення громадського контролю припинення громадських організацій та забезпечення однотипності судової практики.**

Статтю присвячено аналізу відмінностей у судових рішеннях касаційної інстанції в захисті публічного інтересу щодо припинення діяльності громадських організацій з пропозиціями для удосконалення судочинства та ефективності публічної адміністрації, зокрема за активної участі, поінформованості суспільства та контролю громадськості.

Ключові слова: громадський контроль, інтерес, однотипність практики, публічність, стандарт, суд.

Резюме

***Жидецька К. В.* К вопросу об осуществлении общественного контроля прекращения общественных организаций и обеспечения однотипности судебной практики.**

Статья посвящена анализу различий в судебных решениях кассационной инстанции в защите публичного интереса о прекращении деятельности общественных организаций с предложениями по совершенствованию судопроизводства и эффективности публичной администрации, в частности при активном участии, осведомленности общества и контроля общественности.

Ключевые слова: общественный контроль, интерес, однотипность практики, публичность, стандарт, суд.

Summary

***Zhydetska K.* On the question of the implementation public control termination of public organizations (NGOs) and to ensure uniformity of judicial practice.**

The article devoted to the analysis the differences in judgments of appeal in defense of public interest to terminate the activities of NGOs with suggestions for improving the efficiency of the judiciary and public administration, including the active participation, awareness and control of the public.

Key words: social control, interest, uniformity of practice, publicity, standard, the court.

Отримано 19.06.2014